

prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Florești
(judecător Ion Goncearuc)
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți
(judecători Aliona Corcenco, Iulia Grosu și Diana Stănila)

DECIZIE

28 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența

Președintele ședinței

Judecătorii

Tatiana Vieru

Maria Ghervas

Luiza Gafton

examinând recursul declarat de Boldescu Alexandru, prin intermediul reprezentantului său, avocatul Sergiu Guțu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Apărării al Republicii Moldova împotriva lui Boldescu Alexandru cu privire la recuperarea cheltuielilor pentru instruire,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 14 decembrie 2017, prin care s-a respins cererea privind scutirea apelantului Boldescu Alexandru de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel și acordat termen de achitarea a taxei de stat,

c o n s t a ț ă :

La data de 06 septembrie 2016 Ministerul Apărării al Republicii Moldova s-a adresat în instanța de judecată cu o cerere de chemare în judecată împotriva lui Boldescu Alexandru cu privire la recuperarea cheltuielilor pentru instruire, solicitând încasarea de la Boldescu Alexandru suma de 247017,17 lei în contul recuperării cheltuielilor pentru instruire, precum și încasarea de la pârât a tuturor cheltuielilor legate de judecarea cauzei (f.d. 3-4).

Prin hotărârea Judecătoria Soroca, sediul Florești din 28 septembrie 2017, cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Apărării al Republicii Moldova a fost admisă integral, s-a dispus încasarea din contul pârâtului Boldescu Alexandru, în beneficiul Ministerului Apărării al Republicii Moldova, datoria în mărime de 247017,17 lei, ceia ce constituie suma cheltuielilor suportate de Ministerul Apărării al Republicii Moldova pentru instruirea pârâtului Boldescu Alexandru la Academia Militară "Alexandru cel Bun" (f.d. 78, 92-98).

La data de 30 octombrie 2017, Boldescu Alexandru, a contestat cu apel hotărârea Judecătorei Soroca, sediul Florești din 28 septembrie 2017, considerând-o pasibilă de casare integrală, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă acțiunea ca neîntemeiată (f.d. 46).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 02 noiembrie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Boldescu Alexandru, stabilindu-se apelantului un termen până la ședința de judecată din 14 decembrie 2017, ora 09.00, pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 5557,88 lei, precum și a cererii de apel motivată (f.d. 85-87).

La 13 decembrie 2017 Boldescu Alexandru, a depus apel motivat, prin care a susținut apelul preliminar, reiterând solicitarea de casare integrală a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă acțiunea ca neîntemeiată. Suplimentar recurentul a solicitat scutirea de la plata taxei de stat în mărime de 5557,88 lei, în legătură cu faptul că nu este angajat în câmpul muncii și nu dispune de careva surse de venituri, care i-ar permite achitarea unei sume atât de impunătoare. A mai solicitat ca chestiunea privind scutirea de la plata taxei de stat, să fie examinată în lipsa lui și a reprezentantului, cu remiterea rezultatului examinării în adresa lor (f.d. 100).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 14 decembrie 2017, cererea apelantului privind scutirea de la plata taxei de stat a fost respinsă. Cererea de apel a fost lăsată în continuare fără curs, oferindu-se suplimentar un termen pentru achitarea taxei de stat în mărime de 5557,88 lei până la data ședinței din 11 ianuarie 2018, ora 09.00 (f.d. 109-112).

Potrivit scrisorii de însoțire nr. 26549 (f.d. 113), încheierea Curții de Apel Bălți din 14 decembrie 2017 a fost expediată în adresa apelantului la data de 29 decembrie 2017, la dosar lipsind dovada recepționării a acesteia de către apelantul Boldescu Alexandru sau reprezentantul acestuia.

Din materialele dosarului judiciar mai rezultă că, ședința de judecată din data de 11 ianuarie 2018, fixată pentru examinarea chestiunii privind primirea cererii de apel, a fost amânată pentru data de 25 ianuarie 2018, din motivul neprezentării participanților la proces în ședința de judecată.

La data de 16 ianuarie 2018, avocatul Sergiu Guțu, din numele și în interesele lui Boldescu Alexandru, a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 14 decembrie 2017, prin care a solicitat casarea integrală a încheierii recurate, cu examinarea problemei în fond, cu admiterea cererii de scutire de la plata taxei de stat.

În motivarea cererii de recurs reprezentantul recurentului a menționat că, nu este de acord cu încheierea Curții de Apel Bălți din 14 decembrie 2017, considerând-o pasibilă casării, deoarece la emiterea acesteia nu s-au luat în considerare circumstanțe factice care incontestabil demonstrează incapacitatea apelantului-recurent de a achita taxa de stat la depunerea apelului. Astfel, la respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat, instanța de apel nu a luat în considerare că însăși materialele cauzei atestă faptul că în rezultatul aplicării, în privința lui Boldescu Alexandru a unei sancțiuni penale sub formă de privare de a ocupa anumite funcții, s-a creat situația în care acesta nu are posibilitatea de a se angaja în câmpul muncii și respectiv de a obține careva venituri. Mai indică reprezentantul recurentului că în prezent recurentul nu dispune de un loc de muncă care

i-ar asigura o sursă de venit, deoarece acesta locuiește într-o localitate rurală, unde nu sunt locuri de muncă disponibile, ceea ce-i creează dificultăți financiare nu numai sub aspect de plată a taxei de stat, dar și pentru existența cotidiană, fiind la întreținerea părinților săi, la care și locuiește în prezent.

Suplimentar, reprezentantul recurentului solicită a fi considerat depus în termen recursul declarat împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 14 decembrie 2017, luând în considerare faptul că încheierea recurată a fost recepționată la 05 ianuarie 2018.

În conformitate cu art. 425 CPC termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea ei.

Din materialele cauzei rezultă că copia încheierii contestate cu recurs a fost expediată recurentului și reprezentantului acestuia prin intermediul oficiului poștal la data de 29 decembrie 2017 (f.d. 113), însă confirmarea recepționării acesteia lipsește. Reprezentantul recurentului în cererea de recurs a invocat că a primit încheierea recurată, la 05 ianuarie 2018, anexând în acest sens copia plicului poștal (f.d.121).

În condițiile descrise instanța de recurs consideră că cererea de recurs declarată la 16 ianuarie 2018, este depusă în termen.

Potrivit art. 426 alin. (3) CPC recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Boldescu Alexandru, prin intermediul reprezentantului său, avocatul Sergiu Guțu ca neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 364 alin. (1) CPC, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Potrivit art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor

După cum denotă materialele cauzei, la data de 30 octombrie 2017, Boldescu Alexandru, nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul Florești din 28 septembrie 2017 a depus cerere de apel fără a achita taxa de stat, cu solicitarea de a fi scutit de la plata taxei de stat în legătura cu faptul că se află în incapacitate de plată.

Colegiul constată, că prin încheierea Curții de Apel Bălți din 14 decembrie 2017 s-a respins cererea apelantului privind scutirea de la plata taxei de stat în ordine de apel. Nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat un termen suplimentar pentru achitarea taxei de stat în mărime de 5557,88 lei până la data ședinței din 11 ianuarie 2018, ora 09.00. S-a explicat apelantului că în cazul în care nu va lichida neajunsurile în termen, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, raportând normele legale relevante la circumstanțele cauzei, concluzionează că instanța de apel corect nu a dat curs cererii de apel depuse de Boldescu Alexandru, fiindu-i acordat termen din momentul recepționării încheierii, pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 5557,88 lei, totodată fiindu-i explicate apelantului consecințele neexecutării în termen a indicațiilor instanței de apel.

Or, în conformitate cu art. 3 alin. (1), lit. j) a Legii taxei de stat nr. 1216-XII din 03 decembrie 1992, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești, taxa de stat constituie 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată, sau altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 75% din taxa calculată din suma contestată.

Conform art. 85 alin. (4) Cod de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

La caz, Colegiul consideră neîntemeiat argumentul recurentului precum că, instanța de apel neîntemeiat a emis încheierea din 14 decembrie 2017, prin care a respins cererea lui Boldescu Alexandru privind scutirea de la plata taxei de stat în ordine de apel, nu a dat curs cererii de apel, deoarece la depunerea cererii de scutire de la plata taxei de stat apelantul-recurent nu a anexat nici o probă în susținerea cerinței de scutire de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Mai mult ca atât, Colegiul relevă că, necătând la faptul că recurentul nu a anexat nici o probă la cererea de scutire de la plata taxei de stat în instanța de apel, acesta nici la cererea de recurs nu a anexat vreun înscris în vederea probării situația materială precare.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel corect a dispus respingerea cerinței de scutire de la plata taxei de stat și de a nu da curs cererii de apel, în cazul în care, apelantul-recurent nu a prezentat probe în susținerea temeiurilor de scutire, contrar prevederilor art. 85 alin. (4) Cod de procedură civilă și art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Pe cale de consecință, la caz se va remarca și jurisprudența constatată a Curții Europene, care a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare cu privire la protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Van Harn vs Germany, nr.7557/03 din 11 septembrie 2007).

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar a menționa că apelul este o cale ordinară de atac, obiectul căreia sunt hotărârile pronunțate de prima instanță care nu sunt definitive.

La exercitarea căii de atac - apelul, persoanele în drept să declare apel, dispun de anumite drepturi și obligații.

La rândul său instanța de apel, este obligată de a respecta procedura examinării pricinii în apel atât la faza pregătirii pricinii pentru dezbaterile judiciare, cât și în cadrul dezbaterilor judiciare. Mai mult ca atât, instanța de apel este obligată de a crea condiții obiective și reale pentru ca participanții să-și exercite în volum deplin drepturile sale

procedurale, curmând în mod legal orice abuz din partea lor și înlăturând pe măsură posibilităților, omisiunile la acest capitol, depistate în orice fază a procesului.

Urmare a celor relatate, instanța de recurs constată că, recurentul, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, în vederea prezentării dovezilor corespunzătoare în susținerea cerinței de scutire de la plata taxei de stat la înaintarea apelului, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (cauza Van Harn versus Germany, nr.7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini actele procedurale în termenii prevăzuți de lege.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție apreciază critic argumentele recurentului, în cazul în care, acesta trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, în vederea prezentării dovezilor necesare în susținerea cerinței de scutire de la plata taxei de stat.

Având în vedere că argumentele recursului sunt neîntemeiate, iar încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Bălți din 14 decembrie 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Boldescu Alexandru, prin intermediul reprezentantului său, avocatul Sergiu Guțu.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 14 decembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Apărării al Republicii Moldova împotriva lui Boldescu Alexandru cu privire la recuperarea cheltuielilor pentru instruire.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător

Tatiana Vieru

judecători

Maria Ghervas

Luiza Gafton